

GAZDASÁGI
VERSENYHIVATAL

Nemzetközi kitekintés

Összesítve az alábbi rendszerek működnek a könyv árának rögzítése tekintetében az EU tagállamaiban:

Törvényi szabályozás alapján megengedett	Versenytörvény alapján tiltott	Versenyjogi mentesítés nélkül élő gyakorlat	Szabályozási törekvések
Dánia			regulációs: Belgium Luxemburg Olaszország
Németország	Anglia		
Franciaország	Svédország	Belgium	
Spanyolország	Írország	Luxemburg	
Portugália	Finnország	Olaszország	deregulációs: Dánia
Ausztria			
Szlovénia			
Görögország			
Hollandia			

A MKKE törvényjavaslatának indoklása a német piaci hagyományokon alapul, a legújabb német szabályozást állította követendő példának.

A **német** vélemény a könyvek árörögztése kapcsán változni látszik. Egyre megosztottabbak a nézetek az árörögztéssel kapcsolatban azóta, hogy a svájci versenybizottság kimondta, hogy a könyvek árának rögzítése kartellnek minősül.

A **svájci** bíróság is megállapította, hogy az árörögztés jelentősen korlátozza a versenyt. De mivel a kereskedők között minőség- és szolgáltatási verseny is van, ezért önmagában csak az árverseny kizárása nem döntő versenyjogi szempontból, hiszen a kereskedők az előbb említett két területen is tudnak versenyezni egymással növelve a forgalmukat és a vevői elégedettséget. Hatékonysági indokokat is meg kell vizsgálni, annak érdekében, hogy el lehessen dönten, racionális-e a korlátozás. A versenybizottság nem talált olyan bizonyított hatékonysági tényezőt, amely mentesítési ok lett volna az árörögztésre.

A svájci döntés nagy hatással van a **német** könyvkereskedelemre, hiszen szomszédos országok, és ráadásul a német nyelv összeköti őket. Az előbb említett két feltétel miatt valószínű, hogy a határ mellett lakók inkább a svájci oldalon fognak könyvet vásárolni, ahol nincsenek kötött árak, valamint a messzebb lakók Interneten keresztül fogják beszerezni az

olcsóbb könyveket. Ezek a hatások készítetik a németeket arra, hogy újragondolják a könyvek árrögzítésének fenntarthatóságát.

Az **Internet és az angol nyelv térhódítása** is kezd kialakítani egy olyan tendenciát a kötött árat alkalmazó országokban (igaz, egyelőre ez még alig érzékelhetően), hogy az olvasók a sikerkönyveket angol nyelvterületről, különösen Angliából rendelik meg angol nyelven, ahol nincsenek kötött árak. (Igaz jelenleg Magyarországra a postaköltség miatt nem feltétlenül érné meg könyvet rendelni, de ha a kötött árak miatt megemelkednek a könyvárak, akkor lehet, hogy többen folyamodnak ehhez a megoldáshoz. Így ugyanis előbb megszerezhetik a könyvet, nem kell a fordításra várni, és sokszor eredeti nyelven olvashatják a művet, jóllehet ez a hatás egyelőre csak egy szűk, de a jövőben bővülő fogyasztói réteget érint.)

Európában jelenleg 9 országban szabályozott törvényi szinten az árrögzítés: Dániában, Németországban, Ausztriában, Spanyolországban, Görögországban, Hollandiában, Portugáliában, Szlovéniában és Franciaországban.

Érdekes, hogy bár **Hollandiában** is kötött árak vannak, de a kiadók és a kereskedők közötti tárgyalás eredménye, hogy mennyiért adja a kiadó a könyvet a kereskedőnek, így nem minden kereskedő dolgozik ugyanazzal a haszonkulccsal. A nagyobb kereskedőknek Hollandiában is nagyobb a nyomásgyakorlása a kiadókra. Hollandiában is felmerült az árrögzítés eltörlésének lehetősége. A Szociális és Kulturális Tervező Iroda egyértelműen támogatja az árrögzítés eltörlését és tanulmányt is készített az esetleges helyettesítő megoldásokról. Az egyik ilyen megoldásnak tartják a célzott támogatások rendszerének kidolgozását.

Az árrögzítés kapcsán tehát érdemes azt is megvizsgálni, hogy melyik országban milyen szerződéseket kötnek a kiadók a kereskedőkkel, és milyen problémák merültek fel az árrögzítés során. A rögzített áraknak ugyanis csak ott lehetne létjogosultságuk, ahol a könyvek a kereskedők tulajdonába mennek át, hiszen bizományosi szerződésesetén felesleges árrögzítésről beszélni, mivel eleve a kiadó szabhatja meg, hogy milyen áron adja el a könyvet a kereskedő.

Angliában 1997-ben szűnt meg az árrögzítés. Az angol versenyhatóság (OFT) 2008-ban publikálta azt a jelentését, amely értékelte az árfelszabadítás következményeit. Nagy-Britanniában a kötött árrendszer megszüntetését követően mind az eladott könyvek, mind az újonnan kiadott könyvek száma jelentősen nőtt, ezzel szemben Németországban gyakorlatilag nem változott az évente megjelenő új kötetek száma. Összességében a kulturális sokszínűség tekintetében a szabadabb piaci környezet minősíthető helyesebb útnak. Ezzel szemben a kereskedelmi csatornák közötti arányok alakulására hatással volt az árrögzítés, s az új csatornák - különösen internetes kereskedelem - terjedését lassítja az ilyen beavatkozás (a németeknél a hagyományos kereskedelmi csatornák aránya lassabban csökkent). Mivel azonban az angol felmérések szerint a fogyasztók elsősorban az üzletek megfelelő elhelyezkedését és a széleskörű kínálatot értékelik inkább, ezért a brit könyvvásárlók igen elégedettek, mert mind a boltszám, mind a megvásárolható könyvek száma nőtt az utóbbi években.

Budapest, 2008. május 7.

Gazdasági Versenyhivatal
Kommunikációs Csoport

További információ:
Mihálovits András

Gazdasági Versenyhivatal
cím: 1054 Budapest, V. ker. Alkotmány u.5.
levél: 1245 Budapest, 5. Pf. 1036
tel: +36-30 618-6618
email: Mihalovits.Andras@gvh.hu
<http://www.gvh.hu>